

1984, 17. října – Sdělení VONS č. 392 „Trestní stíhání ing. Petra Kozánka a domovní prohlídka u manželů Kotrlých“ o trestním stíhání Petra Kozánka obviněného z pokusu o trestný čin poškozování zájmů republiky v cizině a o domovní prohlídce u manželů Ivany a Zdeňka Kotrlých související s tímto trestním stíháním.¹

Vyšetřovatelem StB v Brně je vedeno trestní stíhání proti ing. Petru Kozánkovi, bytem Palackého 178, Kyjov, okr. Hodonín, pro pokus trestného činu poškozování zájmů republiky v cizině podle § 8/1 k § 112 tr. z., kterého se měl dopustit při výjezdu do Rakouska dne 24. 9. 1984 tím, že u něho byly nalezeny básně Ivanky Kotrlé.² Po provedení domovní prohlídky téhož dne byla na něho uvalena vazba.³ Dne 25. 9. 1984 byla v souvislosti se zatčením ing. Kozánka provedena domovní prohlídka u manželů Zdeňka a Ivanky Kotrlých, bytem Elišky Machové 25, Brno 2.⁴ Domovní prohlídku prováděli příslušníci StB kpt. Zdeněk Petlák, npor. Mojmír Šedý a npor. Zdeněk Kozuch,⁵ kteří porušili zákon č. 40/74 o SNB. Provedli totiž bez povolení prohlídku i v bytě matky Z. Kotrlého v sousedním domě č. 37, odkud odnesli trezorek se 4400 DM, které bez odůvodnění přisoudili do vlastnictví Ivanky Kotrlé a zabavili je.⁶ V rozporu se zákonem byly během prohlídky vyslýchány i nezletilé děti manželů Kotrlých. Dvanáctiletý syn se při výslechu rozplakal a onemocněl po výslechu horečkou. Příslušníci StB pronášeli v přítomnosti dětí výroky a invectivy proti rodině, které na děti působily velmi depresivně. Ivanka Kotrlá nebyla přítomna, protože den předtím porodila páté dítě. Zdeněk Kotrlý je vážně nemocen (toxické poškození jater). Během prohlídky dostal záchvat a přivolaný lékař doporučil převoz do nemocnice, který přítomní policisté znemožnili. Při osobní prohlídce byly mj. zabaveny rukopisy I. Kotrlé od r. 1966, fejetony L. Vaculíka, osobní dopisy, Informace o církvi a náboženské literatuře.⁷ Ivanka Kotrlá je stále po návratu z porodnice předvolávána k výslechům.⁸

Informace o Chartě 77, r. 7, 1984, č. 10, s. 1.

POZNÁMKY

- ¹ K případu Zdeňka Kotrlého, Ivanky Kotrlé a Petra Kozánka viz dále sdělení VONS č. 395, 454, 457, 462, 463, 470, dokumenty č. 398, 457, 460, 465, 466 a 473.
- ² V usnesení vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Brno JUDr. Karla Veselého o zahájení trestního stíhání P. Kozánka z 25. 9. 1984 bylo uvedeno, že se „*dne 24. 9. 1984 v dopoledních hodinách pokusil vyvést z ČSSR do Rakouska přes OPK Mikulov, okr. Břeclav, literární publikace z tzv. ‚EDICE PETLICE‘, které jsou svým obsahem schopny poškodit zájmy publiky v cizině*“. ABS, sign. V 1443 Brno, trestní spis k případu Petra Kozánka.
Odhalení materiálů převážených do zahraničí u P. Kozánka nebylo náhodné. Svědčí o tom návrh kpt. Miloše Figury z oddělení StB Okresní správy SNB Hodonín na zavedení osobního svazku na Petra Kozánka pod krycím jménem „Varhaník“ z 25. 9. 1984, v němž bylo uvedeno: „*Agenturně operativní cestou bylo zjištěno, že Ing. KOZÁNEK Petr má aktivní zájem o získání devizových prostředků za účelem krátkodobého vycestování do Rakouska. Vzhledem k poznatkům o jeho osobě a o kontaktech na čs. emigranty v Rakousku a pravivově orientované osoby z řad katolické inteligence, bylo provedeno zpravodajské opatření na hraničních přechodech do Rakouska s cílem zamezit případnému pokusu trestného činu dle § 112 tr. zákona – poškozování zájmů republiky v cizině.*“ ABS, f. KR/Brno, sign. 431059 Brno, svazek k osobě Petra Kozánka.
- ³ Viz usnesení krajského prokurátora v Brně z 28. 9. 1984 o vzetí Kozánka do vazby počínaje dnem zadržení 24. 9. 1984. ABS, sign. V 1443 Brno, trestní spis k případu Petra Kozánka. U Kozánka byla též provedena domovní prohlídka, k tomu viz příkaz vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Brno npor. Alberta Domese k provedení domovní prohlídky z 25. 9. 1984 a protokol o jejím provedení z téhož dne. Tamtéž.
- ⁴ Příkaz vyšetřovatele odboru vyšetřování Státní bezpečnosti Krajské správy SNB Brno Zdeňka Petláka k provedení domovní prohlídky u I. Kotrlé z 25. 9. 1984 je uložen in: tamtéž; též LP, Sb. VONS, inv. č. 182, sign. I/1, kart. 31. K prohlídce viz dále rukopisné poznámky o domovní prohlídce u manželů Kotrlých a o případu P. Kozánka, tamtéž, sign. IV/1, kart. 31.
- ⁵ Viz protokol o provedení domovní prohlídky u Kotrlé z 25. 9. 1984. ABS, sign. V 1443 Brno, trestní spis k případu Petra Kozánka; též LP, Sb. VONS, inv. č. 182, sign. I/1, kart. 31.
- ⁶ Kotrlého matka Zdeňka Kotrlá v této souvislosti napsala 1. 10. 1984 dopis generálnímu prokurátorovi obsahující zprávu o zajištění jejich valut při domovní prohlídce u Z. a I. Kotrlých se žádostí o nápravu a nedatovaný dopis Inspekci Ministerstva vnitra ČSR obsahující informaci o vyřízení její stížnosti na provedení domovní prohlídky; v příloze byla připojena zamí-

tavá odpověď Krajské správy SNB Brno na její stížnost proti proniknutí do jejího bytu při domovní prohlídce u manželů Kotrlých a zajištění jejich valut. Dopisy jsou uloženy in: LP, Sb. VONS, inv. č. 182, sign. I/2, kart. 31. Podle dopisu krajského prokurátora v Brně Zdeňce Kotrlé z 22. 1. [číslo měsíce špatně čitelné] 1985 byly valuty zabaveny proto, že jejich nalezením vzniklo podezření ze spáchání trestného činu ohrožení devizového hospodářství podle § 146, odst. 1 tr. zák. Protože se jej však nepodařilo prokázat, měly být valuty Zdeňce Kotrlé vráceny s tím, že si je má neprodleně směnit u Československé státní banky za československou měnu. Dopis je uložen in: ABS, sign. V 1443 Brno, trestní spis k případu Petra Kozánka.

⁷ Zdeněk Kotrlý adresoval 27. 9. 1984 krajskému prokurátorovi v Brně stížnost proti domovní prohlídce, kterou shrnul do osmi bodů. Uvedl v nich, že domovní prohlídku provádělo více příslušníků SNB, než bylo uvedeno v protokolu o provedení domovní prohlídky, prohlídka byla provedena i v domě jeho matky, vyslýchány byly i jeho nezletilé děti, nebyl mu umožněn převoz do nemocnice i přes doporučení přivolaného lékaře, příslušníci SNB pronášeli před dětmi urážky a invektivy týkající se rodiny, na usnesení o provedení domovní prohlídky bylo uvedeno chybné datum narození I. Kotrlé a domovní prohlídka byla uskutečněna bez její přítomnosti, nebyl poučen o právu stížnosti, kterou by jinak podal a byl zajištěn finanční obnos patřící jeho matce Zdeňce Kotrlé, který příslušníci vzali z jejího domu a neprávem označili za majitelku peněz I. Kotrlou. Stížnost je uložena in: LP, Sb. VONS, inv. č. 182, sign. I/1, kart. 31.

⁸ Dne 11. 10. 1984 napsala I. Kotrlá dopis ministru vnitra ČSR obsahující stížnost na její šikanování příslušníky StB v souvislosti s trestním stíháním jejího manžela Z. Kotrlého a P. Kozánka, ve které mimo jiné uvedla: „*Dne 28. 9. 1984 v 10:50 hod. vnikl do porodnice, kde jsem ležela (Brno, Veverí ul. 125) příslušník StB; před mými zraky odvedl manžela, který mě tam byl navštívit v předepsané době, z ulice do vrátnice porodnice. Údajně vypůjčit si [sic] od sestry, mající službu, tužku. Protože mi po porodu hrozil zánět žil, byla jsem v porodnici hospitalizována až do 5. 10. 1984. Ale už v pondělí dne 8. 10. 1984 dojel k našemu domu příslušník StB služebním autem, jehož číslo mám zapsáno, s tím, že vyšetřovatel StB potřebuje nutně provést se mnou výslech dne 9. 10. 1984, a to ve věznicí v Brně-Bohunicích.*“ Dopis je uložen in: LP, Sb. VONS, inv. č. 182, sign. II/3, kart. 31. O případu Z. Kotrlého, I. Kotrlé a P. Kozánka, o domovní prohlídce i o dopisu I. Kotrlé ministru vnitra ČSR informoval článek „Catholic poet on trial“ in: C. A. R. P., 1985, Christmas. Tento článek je uložen in: tamtéž, sign. IV/5, kart. 31.